

Kaķīša dzirnavas

1. Lasi K. Skalbes literāro pasaku “Kaķīša dzirnavas”!

Reiz kādam kaķītim bija dzirnavas.
Dzirnavas strādāja dienu un nakti.
Malēji brauca cits pēc cita.
Viņus sagaidīja rūķi.
Pats melderis bija baltais runcis.
Viņš staigāja un skaitīja pilnos miltu maisus.
Kaķīša meitiņas dzīvoja jautri.
Visjautrāk dzirnavās bija Ziemassvētkos.
Kaķīša meitiņas dejoja ar kaimiņu puisiem.
Baltajās dzirnavās visus priecēja zaļa, izrotāta eglīte.
Mirdzēja svecītes, un visiem bija līksmi.
Gāja gadi, un kaķīša meitām sāka braukt precinieki.
Tēvs viņām deva lielu pūru.
Kad meitas apprecējās, kaķītis bija kļuvis nabags.
Viņam bija jāatdod parādi melnajam runcim.
Kaķītis atdeva visu – pat savas dzirnavas.
Viņam piederēja vairs tikai baltais melderis kažoks.
Dzirnavās sāka saimniekot bagātais melnais runcis.
Seši velni uz dzirnavām atnesa smagu naudas lādi.
Labie rūķīši bailēs aizbēga.
Dzirnavās sākās dzīres.
Velni ar raganām dejoja visu nakti.
Dzirnavās zuda agrākais skaistums.
Visi godīgi cilvēki brauca tām ar līkumu.
Bet ko darīja kaķītis?
Viņš gāja arvien tālāk prom no mājām.
Pirmo nakti kaķītis pārgulēja siena kaudzē.
No rīta viņš vispirms nomazgāja muti.

Tad nolēma iet pie radiem.
Kaķītis gāja uz muižu.
Tur dzīvoja un strādāja viena no kaķīša meitām.
Kopā ar vīru viņa pārraudzīja piena un krējuma traukus.
Kaķītis redzēja, ka abi gardi laiza krējumu.
Viņiem bija daudz darba.
Abi bija laimīgi.
– Cienājies, tēt! – kaķīša meita piedāvāja tēvam krējumu.
– Paldies, meitiņ! – teica kaķītis.
Viņš arī pastāstīja, ka viņam vairs nepieder dzirnavas.
– Man vairs nav māju.
Tās paņēma melnais runcis.
Kur lai iet? – kaķītis beidza savu bēdu stāstu.
Meitas vīrs kļuva domīgs.
– Arī pie mums tu nevari palikt.
Šeit nav vietas, – viņš teica.
Kaķītis cēlās un meklēja savu ceļa spieķīti.
– Kurp dosies, tēt? – meita sauca viņam nopakaļ.
– Apmeklēšu citus radus, – kaķītis klusu atteica.
Kaķītis gribēja nokļūt pie otras meitas.
Viņas vīrs bija inspektors.
Ceļā viņš piedzīvoja daudz nelaimju.
Kaķīti gandrīz samina govju bars.
Vēlāk liels, melns suns sakoda kaķītim kāju.
Tā ļoti sāpēja, un bija grūti iet.
Bet vēl bija jānoiet liels ceļa gabals.
Pie kādām mājām puikas spēlējās ar bumbu.
Viņi ieraudzīja klibo kaķīti.
Puikas saķēra to un sāka mocīt.
Viens plēsa ausis, otrs iemeta dīķī.
Trešais zēns nometa no kūtsaugšas.

Kaķītis iekrita netīrā bedrē.
Kad viņš izrāpās no tās, baltais kažociņš bija pavisam netīrs.
Bez spēka viņš ievilkās meitas mājas pagalmā.
– Visādi ubagi klīst apkārt! – meita teica un aizslēdza durvis.
Viņa nepazina savu tēvu.
Kaķītis velti kladzināja pie durvīm.
– Kurp lai eju! – domāja kaķītis.
– Visi mani radi ir bagāti, un nevienam ubagu nevajag.
Kurš gan gribēs mani pieņemt?
Kaķītis devās tālāk.
Viņš gāja visu vasaru.
Suņi viņu dzenāja, kaķi uzbruka, puikas apmētāja ar akmeņiem.
Kādreiz balto kaķīti rudenī vairs nevarēja pazīt.
Viņš bija netīrs un novārdzis.
Sāka salt upes un ezeri.
Tuvojās ziema.
Tad kādu dienu kaķītis tālumā ieraudzīja zilus torņus.
Tā bija pilsēta, kur dzīvoja ķēniņš.
Vakarā kaķītis tuvojās ķēniņa pilij.
Vienā logā viņš redzēja gaismu.
Kaķītis apsēdās zem tā sasildīt ķepiņas.
– Nāc iekšā, runcīt!
Mums tieši vajag kaķīti, – pavārs aicināja.
Nu kaķītis dzīvoja pils virtuvē.
Tur bija silti, un ļaudis pret viņu izturējās laipni.
Katru dienu viņš dzēra pienu, cik gribēja.
Vakaros kaķītis stāstīja savus piedzīvojumus.
Kaķīša stāstus visvairāk gaidīja mazā ķēniņa meita Ilzīte.
Viņa bija vienīgais ķēniņa prieks un acuraugs.
Ķēniņa sieva bija mirusi.
Vecais vīrs bija slims un nelaimīgs.

Reiz meitiņa tēvam pastāstīja par balto kaķīti.

Ķēniņš gribēja iepazīties ar pils jauno iemītnieku.

Kādu vakaru Ilzīte ienesa kaķīti tēva istabā.

Kaķītis izstāstīja ķēniņam visu, ko bija piedzīvojis.

Viņš pastāstīja par meitām un viņu precībām.

Ķēniņš uzzināja arī par melno runci, kas atņēma kaķītim dzirnavas.

Daudzi bija darījuši viņam sliktu.

– Saki, ko lai es daru melnajam runcim un tavām nepateicīgajām meitām? – vaicāja ķēniņš.

– Dari visiem tikai labu! – atbildēja kaķītis.

– Kāpēc vairost sāpes?

Es nevēlu ļaunu arī tiem puikām, kas mani nežēlīgi mocīja.

Ķēniņš bija pārsteigts par šādu atbildi.

Viņš palīdzēja kaķītim dabūt atpakaļ dzirnavas.

Kaķīša kažoks atkal bija balts un pūkains.

Arī ķēniņš atveseļojās un kļuva laimīgs.

(Pēc K. Skalbes pasakas “Kaķīša dzirnavas”).

2. Uzraksti trīs rakstura īpašības, kuras piemita kaķītim!

1. _____

2. _____

3. _____

3. Pastāsti, kādas bija kaķīša meitas!

4. Uzzīmē, kāds varētu izskatīties kaķītis un viņa meitas!

5. Noskaties multfilmu “Kaķīša dzirnavas”!

(Piemēram, pieejams: https://www.youtube.com/watch?v=qkS4zDsiY-sA&ab_channel=MiksStrods)